C/2025/1010

12.2.2025

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU SOOVITUS,

3. detsember 2024,

millega muudetakse soovitust ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta

(ESRN/2024/7)

(C/2025/1010)

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU HALDUSNÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut ([1]), eelkõige selle IX lisa,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1092/2010, 24. november 2010, finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta ([2]), eelkõige selle artiklit 3 ning artikleid 16 kuni 18,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ ([3]), eelkõige selle VII jaotise 4. peatüki I jagu,

võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu otsust ESRN/2011/1, 20. jaanuar 2011, millega võetakse vastu Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu töökord ([4]), eelkõige selle artikleid 18 kuni 20,

ning arvestades järgmist:

(1) Tõhusate ja ühtsete riigisiseste makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete huvides tuleb täiendada liidu õiguses nõutavat tunnustamist vabatahtliku kõigipoolsusega.

(2) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovituses ESRN/2015/2 ([5]) sätestatud makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse raamistiku eesmärk on tagada, et kõiki liikmesriigis kehtestatud riskipositsioonil põhinevaid makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmeid kohaldataks kõigipoolselt kõikides liikmesriikides.

([1]) EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.
([2]) ELT L 331, 15.12.2010, lk 1.
([3]) ELT L 176, 27.6.2013, lk 338.
([4]) ELT C 58, 24.2.2011, lk 4.
([5]) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2015/2, 15. detsember 2015, piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 97, 12.3.2016, lk 9).

(3) Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) ühiskomitee otsusega nr 79/2019 ([6]) inkorporeeriti direktiiv 2013/36/EL ja määrus (EL) nr 575/2013 Euroopa Majanduspiirkonna lepingusse (EMP leping) alates 1. jaanuarist 2020. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2021/338 ([7]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/558 ([8]), millega tehti direktiivi 2013/36/EL ja määrusesse (EL) nr 575/2013 olulisi muudatusi, on inkorporeeritud EMP lepingusse vastavalt EMP ühiskomitee otsusega nr 213/2021 ([9]) ja EMP ühiskomitee otsusega nr 145/2021 ([10]). Direktiivi (EL) 2021/338 ja määrust (EL) 2021/558 kohaldatakse nüüd Norras.

(4) 29. augustil 2024 teatas Finansdepartementet (Norra rahandusministeerium), kes on direktiivi 2013/36/EL artikli 133 lõike 2 tähenduses määratud asutus, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule (ESRN) oma kavatsusest muuta varem kehtestatud 4,5 % suurust Norras asuvate riskipositsioonide süsteemse riski puhvri määra. Meedet on kohaldatud alates 31. detsembrist 2020 ning soovitatud kõigipoolseks ülevõtmiseks vastavalt soovitusele Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu arvamuse ESRB/2023/1 ([11]). Samal päeval teavitas Finansdepartementet ESRNi oma kavatsusest nõuda teatavatelt finantsinstitutsioonidelt „muu süsteemselt olulise ettevõtja“ esimese taseme põhiomavahendite puhvri hoidmist kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 131.

(5) Seejärel, 26. septembril 2024, esitas Finansdepartementet ESRNile taotluse süsteemse riski puhvri määra kõigipoolse ülevõtmise soovitamiseks konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 134 lõikega 5. Makrotasandi usaldatavusjärelevalve meedet ennast ei muudeta.

(6) 7. oktoobril 2024 võttis ESRN vastu Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu arvamuse ESRN/2024/6 ([12]), milles ta märkis, et ESRN peab süsteemse riski puhvri ja muude süsteemselt oluliste ettevõtjate kapitalipuhvri kumulatiivseid määrasid asjakohaseks ja tõhusaks, et käsitleda tuvastatud riske iga krediidiasutuse puhul, mis kuulub nende kahe meetme kohaldamisalasse.

(7) Soovituses ESRN/2015/2, mida on muudetud soovitusega Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu arvamuse ESRN/2017/4 ([13]), soovitatakse makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet kohaldaval asjaomasel asutusel ESRNile kõigipoolsuse taotluse esitamisel tegema ettepaneku olulisuse piirmäära kohta, millest allpool võib konkreetse finantsteenuse osutaja riskipositsiooni makrotasandi usaldatavusriski osas, mis on tuvastatud jurisdiktsioonis, kus meetme algatanud asutus makrotasandi usaldatavuspoliitika meedet kohaldab, pidada ebaoluliseks. ESRN võib vajadusel soovitada erinevat piirmäära. Süsteemse riski kõigipoolse kohaldamise olulisuse piirmääraks kehtestatakse 5 miljardit NOK, mis vastab ligikaudu 0,16 %-le Norras andmeid esitavate finantsinstitutsioonide riskiga kaalutud riskipositsioonidest ([14]).

([6]) EMP ühiskomitee otsus nr 79/2019, 29. märts 2019, millega muudetakse EMP lepingu IX lisa „Finantsteenused“ [2019/2133] (ELT L 321, 12.12.2019, lk 170).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2021/338, 16. veebruar 2021, millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL seoses teabele esitatavate nõuete, tootejuhtimise ja positsioonipiirangutega ning direktiive 2013/36/EL ja (EL) 2019/878 seoses nende kohaldamisega investeerimisühingute suhtes, et aidata kaasa COVID-19 kriisist taastumisele (ELT L 68, 26.2.2021, lk 14).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/558, 31. märts 2021, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses väärtpaberistamise raamistiku kohandamisega, et toetada majanduse taaskäivitamist COVID-19 kriisile reageerimisel (ELT L 116, 6.4.2021, lk 25).

([9]) EMP ühiskomitee otsus nr 213/2022, 8. juuli 2022, millega muudetakse EMP lepingu IX lisa „Finantsteenused“ [2023/630] (ELT L 85, 23.3.2023, lk 23).

([10]) EMP ühiskomitee otsus nr 145/2024, 12. juuni 2024, millega muudetakse EMP lepingu IX lisa „Finantsteenused“ [2024/2433] (ELT L, 2024/2433, 3.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2433/oj).

([11]) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2023/1, 6. märts 2023, millega muudetakse soovitust ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 158, 4.5.2023, lk 1).

([12]) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu arvamus ESRN/2024/6, 7. oktoober 2024, seoses Norra teatega muude süsteemselt oluliste ettevõtjate süsteemse riski puhvri muutmisest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL (mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet) artiklile 131, avaldatud ESRNi veebisaidil www.esrb.europa.eu.

([13]) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2017/4, 20. oktoober 2017, millega muudetakse soovitust ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 431, 15.12.2017, lk 1).

([14]) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitus ESRN/2023/1, 6. märts 2023, millega muudetakse soovitust ESRN/2015/2 piiriülese mõju hindamise ja makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmete vabatahtliku kõigipoolsuse kohta (ELT C 158, 4.5.2023, lk 1).

(8) Teiste liikmesriikide ametiasutuste poolt kehtestatud makrotasandi usaldatavusjärelevalve kapitalinõuete kõigipoolne ülevõtmine konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel, olenemata sellest, kas asjaomaseid riskipositsioone hoitakse tütarettevõtjate või filiaalide kaudu või tulenevad need otsesest piiriülesest laenuandmisest, aitab vältida kõrvalehoidumisi ja õigusaktide erinevuste ärakasutamist ning maandada süsteemseid riske, ning seeläbi edendada makrotasandi usaldatavuspoliitika üldist tulemuslikkust, tagades, et suurenenud riske ei käsitleta mitte ainult liikmesriigis, kus on kehtestatud süsteemse riski puhver, vaid ka teistes liikmesriikides, kus pangandus-kontsernid nende suurenenud riskidega kokku puutuvad. Seetõttu peaks tunnustamise eesmärk olema ka tagada, et süsteemsetele riskidele avatud pangandusgrupid oleksid piisavalt vastupanuvõimelised. Seetõttu tuleks makrotasandi usaldatavusjärelevalve kapitalinõudeid, mis tulenevad otsusest tunnustada teiste liikmesriikide makrotasandi usaldatavusmeetmeid, üldiselt kohaldada nii konsolideeritud, allkonsolideeritud kui ka individuaalsel alusel.

(9) Finansdepartementeti taotletud Norra süsteemse riski puhvri määra tunnustamiseks võivad teise liikmesriigi asjaomased pädevad ja/või määratud asutused kehtestada süsteemse riski puhvri määra kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 133 lõikega 4 ja artikli 134 lõikega 1.

(10) Soovituse ESRN/2015/2 muutmine ei mõjuta Norra ametiasutuste poolt 31. detsembril 2022 kasutusele võetud riiklike makrotasandi usaldatavusmeetmete kõigipoolse ülevõtmise jätkuvat soovitamist, mis on ette nähtud soovituses ESRN/2023/1. Soovituse ESRN/2015/2 praegused muudatused, välja arvatud süsteemse riski puhvri kõigipoolne ülevõtmine konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel, on redaktsioonilist laadi. Seepärast kohaldatakse pärast käesoleva soovituse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* tavapärast kolmekuulist üleminekuperioodi üksnes meetmete või nende muudatuste suhtes, mille riigi ametiasutused võtavad vastu süsteemse riski puhvri kõigipoolseks ülevõtmiseks konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel.

(11) Seetõttu tuleb soovitust ESRN/2015/2 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

MUUDATUSED

Soovituse ESRN/2015/2 lisa muudetakse kooskõlas käesoleva soovituse lisaga.

Frankfurt Maini ääres, 3. detsember 2024

ESRNi haldusnõukogu nimel
ESRNi sekretariaadi juhataja
Francesco MAZZAFERRO

LISA

Soovituse ESRN/2015/2 lisa muudetakse järgmiselt:

1) „Norra“ all asendatakse jagu pealkirjaga „I. Meetmete kirjeldus“ järgmisega:

„2. Süsteemse riski puhvri määraks on kehtestatud 4,5 % ja seda kohaldatakse kõikide Norras tegevusloa alusel tegutsevate krediidiasutuste riigisiseste riskipositsioonide suhtes konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel.“

2) „Norra“ all asendatakse jagu pealkirjaga „II. Kõigipoolsus“ järgmisega:

„II. Kõigipoolsus

5a. Asjaomastel asutustel soovitatakse Norra meetmed, mida kohaldatakse Norra riskipositsioonide suhtes kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 134 lõikega 1 ja määruse (EL) nr 575/2013 artikli 458 lõikega 5, kõigipoolselt üle võtta. Kuna Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovituses ESRN/2024/7 (*) osutatud süsteemse riski puhvri kõigipoolne ülevõtmine konsolideeritud, allkonsolideeritud ja individuaalsel alusel võib nõuda, et asjaomane asutus võtaks vastu uue riikliku kõigipoolse ülevõtmise meetme või muudaks kehtivaid riiklikke meetmeid, millega on kõigipoolselt üle võetud Norra süsteemse riski puhvri meede, kohaldatakse kõigipoolse ülevõtmise meetmete rakendamiseks tavapärast kolmekuulist üleminekuperioodi, mis järgneb soovituse ESRN/2024/7 avaldamisele *Euroopa Liidu Teatajas*.

5b. Finansdepartementeti taotluse alusel soovitatakse asjaomastel asutustel Norra süsteemse riski puhvri meede kõigipoolselt üle võtta, kohaldades seda individuaalsel, allkonsolideeritud ja konsolideeritud alusel, olenemata sellest, kas asjaomaseid riskipositsioone hoitakse tütarettevõtjate või filiaalide kaudu või tulenevad need otsesest piiriülesest laenuandmisest.

6. Kui samad makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmed nende jurisdiktsioonis puuduvad, soovitatakse asjaomastel asutustel kooskõlas soovituse C punktiga 2 pärast ESRNiga konsulteerimist kohaldada oma jurisdiktsioonis kehtivaid makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmeid, millel on kõigipoolseks ülevõtmiseks soovitatud meetmetele võimalikult samaväärne mõju. Asjaomastel asutustel soovitatakse süsteemse riski puhvri määra kõigipoolseks ülevõtmiseks samaväärsed meetmed vastu võtta hiljemalt kolme kuu jooksul pärast soovituse ESRN/2024/7 avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

_____

(*) *Euroopa Liidu Teatajas* veel avaldamata.“

3) „Norra“ all asendatakse jao „III. Olulisuse piirmäär“ punkti 8 alapunkt a järgmisega:

„a) süsteemse riski puhvri puhul kehtestatakse olulisuse piirmääraks 5 miljardit NOK, mis vastab ligikaudu 0,16 %-le Norras andmeid esitavate krediidiasutuste riskiga kaalutud riskipositsioonidest. Olulisuse piirmäära alusel hinnatud riskipositsioonide arvutamisel tuleks arvesse võtta kõiki tütarettevõtjate või filiaalide kaudu hoitavaid või otsesest piiriülesest laenuandmisest tulenevaid riskipositsioone.“